

zorggroep
elde
maasduinen

Leven in vrijheid en de Wet Zorg en Dwang

voor cliënt en familie

Wat betekent Leven in Vrijheid?

Iedereen heeft het recht om in vrijheid te leven en eigen keuzes te maken. Ook mensen die zorg ontvangen. Zorggroep Elde Maasduinen vindt het belangrijk dat elke cliënt zo veel mogelijk eigen keuzes kan en mag maken. Onze taak is om daarin te ondersteunen. We vragen niet: “wat kan of mag de cliënt niet meer doen?” maar juist: “hoe kunnen we deze persoon de meeste vrijheid bieden?”. We streven naar vrijwillige zorg, waar de cliënt en diens wettelijk vertegenwoordiger mee instemmen.

Wat is de Wet Zorg en Dwang?

De Wet Zorg en Dwang (WZD) stelt dat er geen onvrijwillige zorg wordt geboden, tenzij dat de enige manier is om ernstig nadeel voor die cliënt of diens omgeving te voorkomen.

De WZD is ingevoerd om de rechten van de cliënt te beschermen. Hierin staan bijvoorbeeld regels over hoe moet worden omgegaan met het verlenen van onvrijwillige zorg of met onvrijwillige opnames. De wet is van toepassing bij mensen met psychogeriatrische aandoeningen, zoals dementie of een verstandelijke beperking.

In deze folder geven we u uitleg over de WZD. En over wat de wet voor cliënten en hun vertegenwoordiger kan betekenen.

Wanneer heeft u of uw familielid te maken met WZD?

De Wet Zorg en Dwang (WZD) is van toepassing wanneer er sprake is van dementie. Ook bij niet-aangeboren hersenletsel (NAH), de ziekte van Korsakov of Huntinton geldt de wet. Mensen met een verstandelijke beperking vallen hier ook onder. Een belangrijke voorwaarde is dat de persoon die de zorg ontvangt niet meer ‘wilsbekwaam’ is. Dit betekent dat iemand de gevolgen van een bepaalde keuze niet meer kan overzien. Deze persoon weet dus niet meer wat hij wil of kan de gevolgen daarvan niet meer overzien.

Wat is onvrijwillige zorg?

In het zorgplan staan de afspraken over de zorg en ondersteuning die iemand krijgt. Dit zorgplan wordt in overleg met u en andere betrokkenen opgesteld. Soms is het zo dat iemand aangeeft, of door gedrag duidelijk maakt, iets niet te willen. Onvrijwillige zorg is zorg die een cliënt of diens wettelijke vertegenwoordiger niet wil, maar die in de ogen van de zorgverleners wel nodig is. Bijvoorbeeld bepaalde medicijnen innemen of niet zonder begeleiding naar buiten mogen. Dit is nodig, omdat het niet innemen van bepaalde medicijnen voor grotere gezondheidsproblemen kan zorgen. Of omdat het onbegeleid naar buiten gaan kan grote veiligheidsrisico's met zich mee brengen.

Onvrijwillige zorg kan over alles gaan. Over de verzorging, begeleiding en behandeling. Maar ook over hoe de zorgverleners met de cliënt omgaan en hoe de cliënt met andere mensen omgaat.

De WZD geeft regels voor de zorgverlener wanneer zorg toch gegeven mag worden als iemand dat niet wil. De regels bestaan uit voorwaarden. Bijvoorbeeld dat er geen andere (goede) alternatieven bestaan en er een procedure gevolgd moet worden. In het voorbeeld van verplichte medicatie is het dus belangrijk dat er eerst gekeken wordt naar wat er kan gebeuren als de medicatie niet meer gegeven wordt. Ook wordt gekeken naar andere mogelijkheden om de medicatie te geven, zoals in een andere vorm, of verdekt (onder het eten).

Wat is ernstig nadeel?

Er mag pas onvrijwillige zorg worden ingezet als er anders 'ernstig nadeel' kan zijn. Wat is dat? Volgens de WZD kan ernstig nadeel voor de cliënt of iemand anders zijn:

- Levensgevaar;
- Ernstig lichamelijk letsel;
- Ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade;
- Ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang;
- Ernstig verstoorde ontwikkeling;
- Bedreiging van de veiligheid van de cliënt, bijvoorbeeld doordat hij onder invloed van iemand anders raakt;
- Hinderlijk gedrag van de cliënt dat agressie van anderen oproept;
- Gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen.

De inzet van onvrijwillige zorg moet deze nadelen voorkomen.

Stappenplan

Onvrijwillige zorg is altijd het laatste redmiddel. Wanneer we vermoeden dat onvrijwillige zorg de enige manier is om ernstig nadeel te voorkomen, lopen we een wettelijk vastgesteld stappenplan door. Dit stappenplan vindt u terug op dwanginzorg.nl

Er zijn verschillende deskundigen die betrokken zijn en meedenken in het stappenplan. Dat zijn sowieso de eerst verantwoordelijke verzorgende (EVV-er) en de arts. Daarnaast is meestal ook een psycholoog aangehaakt. Bij iedere stap geldt dat als er besloten wordt om onvrijwillige zorg toe te passen, het plan voorgelegd moet worden aan de WZD-functionaris.

De WZD is ook bedoeld om bepaalde vormen van zorg terug te dringen, ook wanneer deze zorg niet perse ongewenst is door de cliënt of vertegenwoordiger. Daarom is het stappenplan bij de volgende vormen van zorg altijd van toepassing:

- Medicatie die het gedrag of de vrijheid beïnvloedt en niet volgens professionele richtlijnen wordt voorgeschreven;
- Beperking van de bewegingsvrijheid;
- Insluiting.

De WZD bij u thuis

Heeft u uw eigen huisarts en behandelaren? Dan geldt dat wij in principe geen onvrijwillige zorg voor u verlenen. In bijzondere gevallen waar ernstig nadeel zou optreden als geen onvrijwillige zorg gegeven wordt, bekijken we per geval of en hoe we de WZD moeten volgen. Dit gaat altijd in overleg met de huisarts. Ook kan de huisarts een consult vragen bij de specialist ouderengeneeskunde van ZGEM en kan een WZD-inhoudsdeskundige meedenken hoe er thuis toch verantwoord vrijwillige zorg kan worden geboden.

We gaan altijd eerst op zoek naar goede alternatieven.

De cliëntvertrouwenspersoon

Zowel de cliënt als de wettelijk vertegenwoordiger heeft recht op onafhankelijke ondersteuning bij vragen en klachten over onvrijwillige zorg. De cliëntvertrouwenspersoon biedt die ondersteuning en is er voor u en uw familie.

Heeft u een vraag, een klacht of een probleem? Neem dan contact op met Adviespunt Zorgbelang:
www.adviespuntzorgbelang.nl
T: 088 - 929 40 99
E: cvp@adviespuntzorgbelang.nl

De cliëntvertrouwenspersoon is er voor iedereen. Uw vraag is bij hem of haar altijd welkom, veilig en privé. Ze zijn goed op de hoogte van alle procedures en regels rondom de WZD.

Klachten

ZGEM heeft van een eigen klachtenregeling. Volgens de wet moeten alle klachten rondom de WZD extern worden behandeld. ZGEM laat deze klachten behandelen door de landelijke Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ).

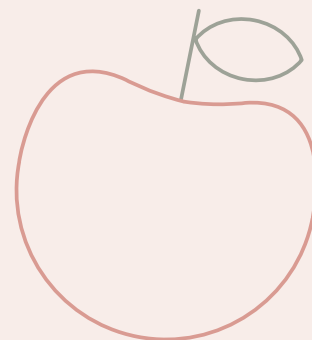
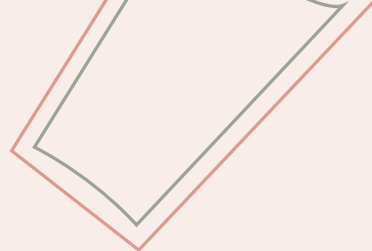
Wilt u een klacht indienen, neem dan contact op met uw cliëntvertrouwenspersoon. Hij of zij ondersteunt u bij het maken en indienen van de klacht bij de KCOZ.

Zorggroep Elde Maasduinen

www.zgem.nl
info@zgem.nl

0411 - 634 000

Wet Zorg en Dwang

voor cliënt en familie

